

Η πρόγνωση και προορισμός των λογικών όντων υπό του Θεού + επιστήμονες και κβάντα!

«γνωστά άπ' αιώνός έστι τῷ Θεῷ πάντα τὰ έργα αύτου»

(Πράξεις 15:18).

Τα έργα του Θεού είναι γνωστά σ' Αυτόν πριν συμβούν και πολύ πριν δούμε εμείς την πραγμάτωσή τους, μάλιστα πριν τη Δημιουργία! Το περίεργο δεν είναι η πρόγνωση του Θεού για το πως θα είναι η άψυχη ύλη στο μέλλον, γιατί σε ένα μηχανιστικό σύστημα όλοι καταλαβαίνουν ότι ο κατασκευαστής γνωρίζει τα μέλλον του, και στην περίπτωση μας ο Θεός γνωρίζει τις μελλοντικές διαφοροποιήσεις που θα έχει το δημιούργημά Του, ο υλικός κόσμος, εφ' όσον όλα τα στοιχεία του και ο χρόνος έγιναν από Αυτόν χωρίς να μετέχει σ' αυτά ο ίδιος.

Οι παγανιστές βέβαια που θεοποιούν τον κόσμο αποτυγχάνουν να το κατανοήσουν, και σ' αυτούς όλα μένουν ανεξήγητα. Περισσότερο ανεξήγητο φαίνεται το επόμενο ερώτημα. Τι γίνεται όταν, όπως η Γραφή και οι Πατέρες μας λένε, ο Θεός προγνωρίζει και την επιλογή που θα κάνουν οι λογικές οντότητες με την προαίρεσή τους, επιλέγοντας το καλό ή το κακό;

Σε γενικές γραμμές, η πρόνοια του Θεού μπορεί να γίνει κατανοητή, ακόμη κι όταν είναι προετοιμασμένη **«από καταβολής κόσμου»**, όπως πχ αναφέρεται για τη Βασιλεία των Ουρανών από τον ιερό Χρυσόστομο: **«Διότι αυτή σε μας και την ετοίμασε, όχι τώρα μετά που γίναμε, αλλά από καταβολής κόσμου, καθώς ο ίδιος λέει: Δεύτε οι ευλογημένοι του Πατρός μου, κληρονομήσατε την ετοιμασμένη σε σας Βασιλεία από καταβολής κόσμου. Βλέπε φιλανθρωπία του Δεσπότη (Θεού), ώστε και πριν την δημιουργία και πριν να κάνει τον άνθρωπο, τα μύρια αγαθά ευτρέπισε γι' αυτόν, δείχνοντας πόση πρόνοια έχει για το γένος μας και ότι όλους θέλει να σωθούν»**.¹

Οπωσδήποτε ότι αναφέρεται σε γνώση «από καταβολής κόσμου» απαιτεί ιδιαίτερη σοφία και χάρη για να γίνει κατανοητό, όπως εξηγεί ο ίδιος ο Χρυσόστομος στους ψαλμούς: **«Θα κλίνω σε παραβολή το αυτί μου, θα ανοίξω (φανερώσω) με το ψαλτήρι το πρόβλημά μου.** (Ψαλμ. 48:5). **Το πρόβλημα είναι λόγος σκιώδης και αινιγματώδης. Γι' αυτό και αλλού λέει: Θα μιλήσω για προβλήματα από καταβολής κόσμου. Γι' αυτό και σοφία ετόλμησε να προσκαλέσει, ελπίζοντας στη (βοήθεια) από τη θεία αποκάλυψη. Γι' αυτό και με το ψαλτήρι λέει φανερώνοντας ότι εκ των άνω έγινε κάτοχος της διδασκαλίας, και κατά την ασματική τάξη δίνει τη συμβουλή, κάνοντας το λόγο ευχάριστο»**.² Είναι επόμενο να μην μπορούν να κατανοήσουν τα θέματα αυτά όσοι δεν είναι αληθινά πιστοί και μάλιστα όσοι δεν δίνουν ιδιαίτερη σημασία στη διδασκαλία της Εκκλησίας. Πιο ακατανόητο φαίνεται ότι γράφεται:

«Διότι εισερχόμεθα στην κατάπαυση (Βασιλεία των Ουρανών) οι πιστεύσαντες, καθώς είπε: Όπως ορκίσθηκα πάνω στην οργή μου, να μην εισέλθουν στην κατάπαυσή μου (οι άπιστοι). καίτοι τα έργα θεωρούνται (υπό του Θεού) ότι έχουν ήδη γίνει από καταβολής κόσμου»! (Εβρ.4:3).

¹ Ομιλίες στη Γένεση: Ταύτην γάρ ήμιν και ήτοίμασεν, ού νύν μετά τὸ γενέσθαι, αλλά πρὸ καταβολής κόσμου, καθώς αύτός φησι, «Δεύτε, οί εύλογημένοι τοῦ Πατρός μου, κληρονομήσατε τὴν ήτοίμασμένην ὑμῖν βασιλείαν ἀπὸ καταβολής κόσμου. Ὅρα φιλανθρωπίαν Δεσπότη, ὅπως και πρὸ τῆς δημιουργίας, και πρὶν ἢ παραγαγεῖν τὸν ἄνθρωπον, τὰ μυρία αὐτῷ ἀγαθὰ ήτρέπισε, δεικνύς ὅσην πρόνοιαν ποιεῖται τοῦ γένους τοῦ ήμετέρου, και ὅτι πάντας βούλεται σωθῆναι». PG 53, σελ.36

² «Διὰ τοῦτο και οὗτός φησι: Κλινῶ εἰς παραβολήν τὸ οὖς μου, ἀνοίξω ἐν ψαλτηρίῳ τὸ πρόβλημά μου. Πρόβλημα δε έστι λόγος συνεσκιασμένος και αἰνιγματώδης, διὸ και ἀλλαχοῦ φησι: Φθέγξομαι προβλήματα ἀπὸ καταβολής κόσμου. Διὰ τοῦτο και σοφίαν ετόλμησε καλέσαι, θαρρῶν τῇ θείᾳ ἀποκαλύψει· διὰ τοῦτο και Ἐν ψαλτηρίῳ φησι, τὸ πνευματικὸν ἐμφαίνων τῆς διδασκαλίας, τὴν ἄνωθεν κατοχὴν αὐτοῦ γενομένην, και ἐν ἄσματος τάξει ποιεῖται τὴν συμβουλήν, ήδύνων τὸν λόγον». PG 55, σελ.226

Δηλ. ο Θεός φαίνεται ανθρωπομορφικά να οργίζεται με τους ασεβείς και απίστους, τους απειλεί με απώλεια της αιώνιας Βασιλείας, ενώ είναι γνωστά σ' Αυτόν όλα όσα πρόκειται να γίνουν από τους ανθρώπους από καταβολής κόσμου (πριν τη Δημιουργία). Παρομοίως:

«...Και θα τον προσκυνήσουν (τον Αντίχριστο) πάντες οι κατοικούντες επί της γης, των οποίων το όνομα δεν έχει γραφεί στο από καταβολής κόσμου (γραμμένο) βιβλίο της ζωής του αρνίου του σφαγμένου (Ιησού Χριστού)». (Αποκ. 13:8). Και άλλο όμοιο:

«Το θηρίο το οποίο είδες, ήταν και δεν είναι, και πρόκειται να ανέβει από την άβυσσο και να πάει στην απώλεια. Και θα θαυμάσουν οι κατοικούντες επί της γης, **των οποίων δεν έχει γραφεί το όνομα στο βιβλίο της ζωής από καταβολής κόσμου...**». (Αποκ. 17:8).

Επομένως όλα ο Θεός τα προγνωρίζει

α) γιατί είναι έξω από την κτίση την οποία Αυτός δημιούργησε μαζί με τον χρόνο της και

β) επειδή ο ίδιος έδωσε την ελεύθερη προαίρεση στα λογικά όντα γνωρίζει τον πνευματικό νόμο κάτω από τον οποίο αυτή βρίσκεται και ενεργεί.

Έτσι, ο Πατήρ, όσους προγνώρισε ότι Τον αγαπούν, τούτους και προώρισε εις σωτηρίαν διά του Υιού Αυτού, και ως Πάνσοφος από καταβολής κόσμου έγραψε στο βιβλίο της ζωής τα ονόματά τους. Διότι αυτούς που προώρισε αυτούς και εκάλεσε, και αυτούς που εκάλεσε, αυτούς και εδικαίωσε, και αυτούς που εδικαίωσε τούτους και εδόξασε ως Παντοδύναμος. **Και αν ο Θεός είναι μαζί μας ποιος μπορεί να είναι εναντίον μας;** (Βλ. Ρωμ. 8:28-31).

Αυτή είναι μια περιληπτική αντιμετώπιση του θέματος, με το οποίο γίνεται αντιληπτό ότι δεν υπάρχουν προδιαγεγραμμένα γεγονότα (πεπρωμένο), αν και υπάρχει πρόγνωση του Θεού για όλα όσα συμβαίνουν στην άλογη και τη λογική κτίση, από καταβολής κόσμου. Μόνο που η τελειότητα του Θεού είναι ασύλληπτη από τον χαμερπή νου των αμαρτωλών ανθρώπων.

Ας δούμε όμως στην εποχή μας **πως βλέπουν το θέμα οι θετικοί επιστήμονες**, οι οποίοι κάνοντας έρευνες στα όρια του κόσμου μας (mikρόκοσμου και μακρόκοσμου) πρέπει κάποτε να αναφέρονται στον Θεό σαν το υπερφυσικό όριο των ερευνών τους.

Ο διάσημος επικεφαλής της ομάδας για την αποκωδικοποίηση του DNA, δρ. **Φράνσις Κόλλινς** (αριστερά),³ πρώην αθεϊστής, ειδικός στη θεωρία της Εξέλιξης, λέει μεταξύ άλλων για την ανάγκη της πίστης σε ένα Θεό υπερφυσικό: «Είναι συγκλονιστικό, ο Ηθικός Νόμος μου ζητά να σώσω αυτόν που πνίγεται έστω κι αν είναι εχθρός μου. Εάν ο νόμος της ανθρώπινης φύσης δεν μπορεί να εξηγηθεί σαν πολιτιστικό

κατασκεύασμα ή προϊόν της Εξέλιξης, τότε πώς μπορούμε να ερμηνεύσουμε την παρουσία του; Κάτι αληθινά ασυνήθιστο συμβαίνει εδώ. Για να αναφέρουμε τον **Lewis**, «**εάν υπάρχει μια διευθύνουσα δύναμη πίσω από το Σύμπαν, δεν θα μπορούσε να μας παρουσιασθεί ως ένα από τα έργα μέσα στο Σύμπαν, όπως δεν μπορεί ο αρχιτέκτονας ενός σπιτιού να είναι ένας τοίχος ή μια σκάλα ή ένα τζάκι αυτού του σπιτιού. Ο μόνος τρόπος να μας παρουσιασθεί θα ήταν μέσα μας** σαν μια επιρροή ή μια επιταγή που να μας σπρώχνει να συμπεριφερθούμε με κάποιον τρόπο. Και είναι αυτό που πράγματι βρίσκουμε μέσα μας». Εδώ ο Lewis, που θεωρείται ένας από τους απολογητές του δυτικού Χριστιανισμού, συντρίβει τους παγανιστές, που θεωρούν ότι η Φύση είναι Θεός, ως ανοήτους.

³ Δρ Κόλλινς, «Η Γλώσσα του Θεού». Όλες οι αναφορές είναι από αυτό το βιβλίο. Ο δρ. Francis Collins ήταν αυτός που στάθηκε δίπλα στον πρόεδρο Κλίντον, στο Λευκό Οίκο, και μίλησε μετά απ' αυτόν, κατά τη γιορτή στην οποία επίσημα αναγγέλθηκε ότι «το πρώτο σχεδιάγραμμα του ανθρώπινου γονιδιώματος, το βιβλίο οδηγιών της κατασκευής μας, είχε συμπληρωθεί. Το ανθρώπινο γονιδίωμα αποτελείται από **όλο το DNA του είδους μας, τον κληρονομικό κώδικα της ζωής**».

Μια ακόμη φυσική θεωρία, αυτή της «Μεγάλης Έκρηξης» απαιτεί την οριοθέτησή της με την πριν από αυτήν παρουσία του Θεού. «**Το Big Bang**», λέει ο Κόλλινς, «κραυγάζει για μια θεία εξήγηση. Επιβάλλει το συμπέρασμα ότι η φύση είχε μια ορισμένη αρχή. Δεν μπορώ να δω πώς η φύση θα μπορούσε να δημιουργήσει τον εαυτό της. Μόνο μια υπερφυσική δύναμη που είναι έξω από το χώρο και το χρόνο μπορεί να το έχει κάνει αυτό». (σελ. 68).

Αξίζει να σημειωθεί ότι μας ενδιαφέρει ο τρόπος σκέψης κατά τον οποίο οριοθετούνται τα «**φυσικά**» από τα «**μετά τα φυσικά**» κατά τον Αριστοτέλη, και όχι οι ίδιες οι θεωρίες οι οποίες κάθε τόσο μεταβάλλονται ή και ανατρέπονται τελείως. Αυτό είναι απαραίτητο και για να εξετάσουμε τα από την αρχή τεθέντα προβλήματα για την πρόγνωση και προορισμό του Θεού.

Μετά το πρώτο βήμα στο οποίο αναγνωρίζουν οι επιστήμονες ότι υπάρχει ή μάλλον **άρχει ο Θεός** το επόμενο είναι να αναγνωρίσουν τα ιδιώματά Του. Εδώ τα πράγματα αρχίζουν να δυσκολεύουν, γι' αυτό ας ακούσουμε πάλι τον Κόλλινς: «...*τώρα παρουσιαζόμενος για πρώτη φορά σαν μια διαφωτιστική αρχή, αυτός ο Ηθικός Νόμος έλαμψε με το λαμπρό του λευκό φως μέσα στα σκοτάδια της παιδαριώδους αθεΐας μου, και απαιτούσε μια σοβαρή έρευνα της προέλευσής του. Ήταν αυτό το βλέμμα του Θεού επάνω μου; Κι αν έτσι ήταν, τι Θεός θα ήταν αυτός; Θα ήταν ο Θεός των ντεϊστών που εφεύρε τη φυσική και τα μαθηματικά, έβαλε το Σύμπαν σε κίνηση εδώ και 14 περίπου δισεκατομμύρια χρόνια, κατόπιν τράβηξε αλλού για ν' ασχοληθεί με άλλα πιο ενδιαφέροντα ζητήματα όπως νόμιζε ο Einstein*»; (σελ. 38-39).

Να κάνουμε εδώ μια διευκρίνιση. Στην έρευνα των φυσικών φαινομένων συνήθως αρκεί μια πολύ βασική οριοθέτηση φυσικού - υπερφυσικού και αυτό για το καλό της έρευνας, όπως αναφέραμε πριν, για τη Μεγάλη Έκρηξη. Ο Αϊνστάιν και άλλοι ερευνητές δεν έκαναν λάθος όταν για την έρευνά τους κρατούσαν μόνο αυτόν τον στοιχειώδη διαχωρισμό Φυσικού - Υπερφυσικού. Αλλά είναι ολέθριο σαν πρόσωπα να νομίζουν ότι ο Θεός ούτε καν πρόνοια δεν έχει για τα δημιουργήματά Του και να πιστεύουν στην πλάνη των ντεϊστών που ανέφερε πριν ο Κόλλινς. Ας εξετάσουμε σε συντομία τι είναι ο «Ντεϊσμός»:

Ο Ντεϊσμός (**Deism**) από το Λατινικό "**Deus**" που σημαίνει "Θεός", είναι η πίστη ότι ο Θεός υπάρχει και είναι απολύτως υπεύθυνος για τη Δημιουργία του Σύμπαντος, αλλά δεν επεμβαίνει άμεσα στον δημιουργηθέντα κόσμο. **Οι κρίσιμες παραδοχές της σκέψης των ντεϊστών (deists) περιλαμβάνουν** α) Απόρριψη των θρησκειών που βασίζονται σε βιβλία που ισχυρίζονται ότι περιέχουν τον αποκαλυπτόμενο λόγο του Θεού. β) Απόρριψη θρησκευτικού δόγματος και δημαγωγίας. γ) Σκεπτικισμός των αναφορών για θαύματα, προφητείες και θρησκευτικά μυστήρια. δ) Ο Θεός υπάρχει και δημιούργησε το σύμπαν. ε) Ο Θεός έδωσε στους ανθρώπους την ικανότητα της λογικής. Οι απόψεις των Ντεϊστών ανεφάνησαν κατά τη διάρκεια της επιστημονικής "επανάστασης" του 17ου αιώνα στην Ευρώπη και ήρθαν να ασκήσουν μια ισχυρή επιρροή κατά τη διάρκεια του 18ου αιώνα του Διαφωτισμού.⁴

Ο Ντεϊσμός είναι, επομένως, ένα ακόμα φιλοσοφικό κατασκεύασμα στα μέτρα των δυτικών, από τα πολλά που δημιουργήθηκαν με το σκεπτικό του προτεσταντισμού που επεμβαίνει αυθαίρετα σε θέματα πίστεως. Οι επιστήμονες, όπως ο **Αϊνστάιν**, που έμειναν με την «πίστη σε ένα Θεό» χωρίς να γνωρίζουν κάτι άλλο γι' Αυτόν θεωρήθηκαν ντεϊστές, μάλλον όμως ήταν αμελείς αναζητητές του Θεού και γι' αυτό παρέμειναν πνευματικά στάσιμοι ή και οπισθοδρόμισαν σαν τον ντεϊστή **Βολταίρο** που κατέληξε στην αθεΐα. Πολλοί Χριστιανοί ονομάζουν τους ντεϊστές ως αθειστές.

Ο **Χώκιν** μπορεί να θεωρηθεί σαν ακραίος ντεϊστής- αγνωστικιστής,⁵ γιατί έχει δηλώσει ότι «**δεν είναι θρησκευόμενος κατά τη συνήθη έννοια**» και πιστεύει ότι «**το Σύμπαν διέπεται**

⁴ <https://en.wikipedia.org/wiki/Deism>

⁵ Αγνωστικιστής, ένας όρος που χρησιμοποιήθηκε από τον επιστήμονα του 19ου αιώνα Τ. Η. Huxley.

από τους νόμους της επιστήμης. **Οι νόμοι μπορεί να αποφασίστηκαν από τον Θεό, αλλά ο Θεός δεν παρεμβαίνει για να τους καταργήσει**».⁶ Επίσης: «Δεν δημιούργησε ο Θεός το Σύμπαν αλλά οι νόμοι της φυσικής», γράφει ο Stephen Hawking στο νέο του βιβλίο «The Grand Design» (Το μεγάλο σχέδιο)... **«Επειδή υπάρχει ένας νόμος όπως αυτός της βαρύτητας, το Σύμπαν μπορεί να δημιουργηθεί και θα δημιουργηθεί μόνο του από το τίποτα. Η αυτόματη δημιουργία είναι ο λόγος που υπάρχει κάτι από το να μην υπάρχει τίποτα, ο λόγος που υπάρχει το Σύμπαν, ο λόγος που υπάρχουμε εμείς**». **Υπάρχει όμως πριν το Σύμπαν ο νόμος της βαρύτητας;...**⁷ Αυτά μπορεί να λένε οι επιστήμονες, αλλά ας δούμε και τι "λένε" τα ίδια τα φυσικά φαινόμενα προς αυτούς σε μια σύντομη αναφορά από τον δρ. Κόλλινς:⁸

Για τη δύναμη που ασκείται πάνω στο αρνητικά φορτισμένο ηλεκτρόνιο, λέει ο Κόλλινς, ότι «έπρεπε να το ελκύει προς το θετικό φορτίο του κάθε πρωτονίου στον πυρήνα, καταλήγοντας τελικά σε μια αναπόφευκτη κατάρρευση όλης της ύλης. Ο **Bohr** δέχθηκε αξιωματικά μια κβαντική εξήγηση, αναπτύσσοντας μια θεωρία ότι τα ηλεκτρόνια μπορούν να υπάρχουν μόνο σε έναν αριθμό ορισμένων καταστάσεων.

Τα θεμέλια της Κλασικής Μηχανικής άρχισαν να τρίζουν αλλά οι πιο βαθιές φιλοσοφικές συνέπειες αυτών των ανακαλύψεων παρουσιάστηκαν κατόπιν από τον Φυσικό **Werner Heisenberg** όταν έδειξε πειστικά ότι **σ' αυτόν τον παράξενο κβαντικό κόσμο των πολύ μικρών αποστάσεων και λεπτών σωματιδίων, ήταν αδύνατο να μετρηθεί η θέση και η ορμή ενός σωματιδίου την ίδια στιγμή με οποιαδήποτε ακρίβεια**. Αυτή η αρχή της αβεβαιότητας που έχει το όνομα του Heisenberg ανέτρεψε τον ντετερμινισμό του Λαπλάς με ένα χτύπημα, γιατί έδειξε ότι **η αρχική διαμόρφωση του Σύμπαντος δε θα μπορούσε ποτέ να προσδιορισθεί με τόση ακρίβεια, όπως θα απαιτούσε το προγνωστικό μοντέλο του Λαπλάς**.

Κατά τα τελευταία ογδόντα χρόνια οι συνέπειες της Κβαντομηχανικής για μια κατανόηση του νοήματος του Σύμπαντος υπήρξαν αντικείμενο πολλών υποθέσεων. Ο Einstein, αν και διαδραμάτισε σημαντικό ρόλο στην αρχική ανάπτυξη της κβαντομηχανικής, αρχικά απέρριψε την έννοια της αβεβαιότητας, με την περίφημη παρατήρηση: **«ο Θεός δεν παίζει ζάρια»**.

Ο θεϊστής μπορεί να απαντήσει ότι το παιχνίδι δε θα φαινόταν να είναι ζαριά για το Θεό, έστω κι αν είναι για μας. Όπως επισημαίνει ο **Hawking**: «Μπορούμε ακόμη να φανταστούμε ότι **υπάρχει μια σειρά νόμων που προσδιορίζει πλήρως τα γεγονότα για ένα υπερφυσικό ον** το οποίο θα μπορούσε να παρατηρεί την παρούσα κατάσταση του Σύμπαντος χωρίς να τη διαταράσσει».

Ο Χώκιν υποστηρίζοντας την ύπαρξη άλλης νομοτέλειας (από αυτήν της κλασικής Φυσικής) για την αβεβαιότητα του Χάϊζενμπεργκ, μας δείχνει πως μέσω των φυσικών φαινομένων οι ερευνητές οδηγούνται να καταλάβουν, αν και τελικά δεν καταλαβαίνουν, ότι η δημιουργία δεν είναι μόνο ένας αυτοματισμός που ξεκίνησε από κάποια αρχή και φτάνει σε μας αλλά υπάρχουν και άλλοι παράγοντες που επεμβαίνουν, όπως μας υποδεικνύει η κβαντομηχανική, που έχουν σχέση μάλιστα με την παρατήρηση. Και η παρατήρηση αποκτάει ιδιαίτερη σημασία όταν πρόκειται για τα όρια των γνώσεών μας στον μικρόκοσμο και στον μακρόκοσμο.

Έτσι οι επιστήμονες πλησίασαν με αισθητό τρόπο, δηλ. ψηλάφησαν υψηλά δόγματα της Ορθόδοξης πίστης, όπως αυτά που μας αποκάλυψαν οι Απόστολοι. Όμως δεν μπορούν να τα

⁶ Κατά τον Stewart, και άλλους. https://el.wikipedia.org/wiki/Στήβεν_Χόκινγκ

⁷ <http://www.tanea.gr/news/world/article/4592211/?iid=2> Και σ' αυτό παραδοξολογεί: Η βαρύτητα είναι ένας νόμος της υλο-ενέργειας του Σύμπαντος ή μήπως δημιουργός της, κατά τον Χώκιν, που προ-υπάρχει; Μπορεί ο οποιοσδήποτε να αποδείξει ότι οι νόμοι του υλικού Σύμπαντος υπάρχουν πριν την αρχή της Δημιουργίας;

⁸ «Η Γλώσσα του Θεού», σελ.78.

κατανοήσουν αγνοώντας την Ορθόδοξη διδασκαλία.

Ενώ χρησιμοποιείται στατιστική για να προβλεφθεί η ανθρώπινη συμπεριφορά στην αγορά διαφόρων ειδών, στα εκλογικά αποτελέσματα κλπ. ακόμα και μέθοδοι χειραγώγησης του λαού, όπως η **«κοινωνική μηχανική»**,⁹ δεν συνειδητοποιείται ότι αυτό γίνεται ακριβώς έτσι, **με προσεγγιστικό τρόπο**, επειδή οι άνθρωποι δεν δρουν σαν άλογες μηχανές για να υπάρχει ακριβές αποτέλεσμα, και παρόλο που έχουν υλικό σώμα δεν υπακούουν στους νόμους της ύλης και μόνο. Επειδή **έχουν και ψυχή η οποία υπακούει σε πνευματικούς νόμους, με κορυφαίους την αγάπη προς τον Θεό και τον πλησίον**, έχουν απρόβλεπτη συμπεριφορά, γιατί μπορούν ακόμα και να θυσιάσουν το σώμα τους, όπως οι μάρτυρες, για την πίστη τους.

Όποιος, σαν τους ντεϊστές, έχει την αντίληψη ότι η Δημιουργία υπόκειται μόνο σε φυσικούς νόμους, τότε βλέπει τους ανθρώπους ως **«δένδρα περιπατούντας»**. (Μάρκ. 8:24). Κάτι είναι κι αυτό από το να είναι τελείως τυφλός και να τα βλέπει όλα σαν τυχαία χωρίς Δημιουργό! Γι' αυτό **ο Χριστός τον τυφλό από την άπιστη πόλη Βηθσαϊδά θεράπευσε σε δύο στάδια**. Την πρώτη φορά η όραση αποκαταστάθηκε μερικά, οπότε έβλεπε τους ανθρώπους ως **«δένδρα περιπατούντας»**. Αυτό του αύξησε την πίστη, λένε οι Πατέρες, και ο Ιησούς προχώρησε στην πλήρη θεράπευσή του. Τη 2η φορά που ο Ιησούς ακούμπησε με τα χέρια Του πάνω στους οφθαλμούς του τυφλού, η όρασή του **«αποκαταστάθηκε και ανέβλεψε τη λαυγώς άπαντας»!** (Μάρκ. 8:25). Όταν τα πνευματικά μάτια αρχίσουν να βλέπουν, τότε θα ανακαλύψουν ότι υπάρχουν και **πνευματικοί νόμοι** που διέπουν τις ψυχές των ανθρώπων των οποίων, επομένως, οι αποφάσεις είναι αβέβαιες αν τις εξετάσουμε με βάση τους κλασσικούς νόμους της Φυσικής. Αυτό, σαν εικόνα των πνευματικών, μας δίνει σκιωδώς να το αντιληφθούμε και η Κβαντομηχανική, διότι στο υλικό πεδίο εικονίζει την αβεβαιότητα της ανθρώπινης προαίρεσης, η οποία εξαρτάται από τη διάθεση της ψυχής και όχι από τον αυτοματισμό των φυσικών νόμων. Ψυχή και σώμα είναι στον άνθρωπο δύο κόσμοι αλληλένδετοι που ανταλλάσσουν πληροφορίες.

Διότι «ο τον φαινόμενον (υλικό) κόσμον νοών, θεωρεί τον νοούμενον (πνευματικό)», λέει ο άγιος Μάξιμος ο Ομολογητής. Και για την πλοκή των δύο κόσμων: **...«Και νοεί, εν μεν τω νοητώ τον αισθητόν (ή υλικό), ...εν δε τω αισθητώ τον νοητόν (ή πνευματικό)»**. (Προς Θαλάσσιον ερ. 47η). Ο υλικός κόσμος μπορεί να θεωρηθεί επομένως ένα ανοικτό βιβλίο στο οποίο οι άνθρωποι είναι δυνατόν να δουν να εικονίζονται, κατά τη δύναμή τους και τα ενδιαφέροντά τους, πνευματικές αλήθειες και γεγονότα.

«Γι' αυτό και ο Παύλος (ο Απόστολος) έλεγε: διότι τα άορατα (ιδιώματα) Αυτού (του Θεού) από κτίσεως κόσμου διά των δημιουργημάτων νοούμενα βλέπονται (πνευματικά) και (μεταξύ αυτών) η αιώνια Αυτού δύναμη και η αγιότητα.

Αλλά είδαμε ότι **οι σοφοί του κόσμου αυτού απέτυχαν να πλησιάσουν το Θεό με τη σοφία των συλλογισμών τους**, και τα βήματα που κάποιοι έκαναν, ήταν νηπιώδη. Γι' αυτό χρειάστηκε η "μωρία" του κηρύγματος **επειδή: «δεν γνώρισε ο κόσμος διά της σοφίας τον Θεό, δηλαδή διά της σοφίας που αναφαίνεται από τα κτίσματα, ουδόλως μικρής, αλλά και υπερβολικά μεγίστης και σαφειστάτης υπάρχουσας διδασκαλίας»**.¹⁰ **«Επειδή λοιπόν με τη σοφία του Θεού δεν γνώρισε ο κόσμος διά της σοφίας τον Θεό, ευδόκησε ο Θεός να σώσει αυτούς που πιστεύουν με τη "μωρία" του κηρύγματος»**, λέει ο απόστολος Παύλος. (Α' Κορ. 1:21). Και εξηγεί ο ιερός Χρυσόστομος: **«Διότι το να πει κάποιος ότι αυτός που**

⁹ «Κοινωνική μηχανική» από τον Λεωνίδα Αποσκήτη: https://www.imdleio.gr/diaf/2013/02/koinwniki_mexaniki.pdf

¹⁰ Ιω. Χρυσοστόμου στους ψαλμούς: «Διὸ καὶ Παῦλος ἔλεγε· Τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται, ἢ τε ἄϊδιος αὐτοῦ δύναμις καὶ θεϊότης. Καὶ πάλιν· Ἐπειδὴ γὰρ ἐν τῇ σοφίᾳ τοῦ Θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας τὸν Θεὸν, τουτέστι, διὰ τῆς σοφίας τῆς ἐν τοῖς κτίσμασι φαινομένης, ὡς οὐ μικρᾶς, ἀλλὰ καὶ σφόδρα μεγίστης καὶ σαφειστάτης οὔσης διδασκαλίας». (PG 55:244).

έκτισε τον τόσο και έτσι μεγάλο κόσμο είναι ο Θεός, που είναι φυσικό να έχει δύναμη ακατανίκητη και ανέκφραστη, (αυτό) είναι από σοφία λογισμών ανθρωπίνων, και δι' αυτών Τούτων (τον Θεό) αντιλαμβάνεται. **Τώρα όμως (με το κήρυγμα) όχι με λογισμούς (σκέψεις) αλλά με πίστη μόνο (τον αντιλαμβάνεται).** Διότι το να πιστεύεις στον σταυρωθέντα και ταφέντα και να πληροφορείσαι ότι αυτός ο ίδιος και ανέστη και άνω κάθεται (στα δεξιά του Πατρός), αυτό δεν έχει ανάγκη σοφίας ούτε λογισμών, αλλά πίστης».¹¹

Επειδή αναγκαίο είναι πλέον το κήρυγμα για να μας ανεβάσει σε γνώσεις πνευματικές που η κοσμική σοφία δεν μπόρεσε και ούτε μπορεί να πλησιάσει, γι' αυτό **το Ευαγγέλιο είναι άξιο τιμής** τόσο μεγαλύτερης από τα κοσμικά συγγράμματα, όσο ο κόσμος των αθανάτων ψυχών είναι ανώτερος από τον υλικό κόσμο.

Και ο **Μέγας Βασίλειος** (329 - 378) λέει σχετικά: **«Διότι δεν ντρέπομαι το Ευαγγέλιο.** Ούτε επειδή όσοι έχουν γράψει περί του κόσμου έχουν κάνει πολλές αναφορές σε σχήματα της Γης (και κατ' αυτούς) είτε είναι σφαίρα, είτε είναι κύλινδρος, είτε είναι δίσκος... Δεν πρόκειται παρά ταύτα να θεωρήσω ότι είναι ατιμότερη η δική μας αντίληψη για την Δημιουργία, επειδή ουδέν περί σχημάτων είπε ο θεράπων (υπηρέτης) του Κυρίου Μωυσής, ούτε είπε ότι 18 μυριάδες (180.000) στάδια είναι η περίμετρος της Γης... **Διότι τα μηδενικής αξίας προς εμάς (τους πνευματικούς ανθρώπους) ως άχρηστα απεσιώπησε. Μήπως ένεκα αυτού θα θεωρήσω ατιμότερα από τη μωρανθείσα (κοσμική) σοφία τα λόγια του Πνεύματος; Ή μάλλον θα δοξάσω Αυτόν που δεν απασχόλησε τον νου μας με τα μάταια, αλλά τα οικονόμησε όλα προς οικοδομή και καταρτισμό»;**¹²

Η διεύθυνση αυτού του άρθρου:

σε ιστοσελίδα: <https://www.imdleo.gr/diaf/2018/QV-proorismos.html>

εκτυπώσιμο: <https://www.imdleo.gr/diaf/2018/QV-proorismos.pdf>

Τρίτη 30 Μαΐου/12 Ιουνίου 2018
Ισαακίου οσίου και Ρωμανού μάρτυρος
Λεόντιος Μοναχός Διονυσιάτης

Σχετικά:

- Κβάντα και άγιος Ανδρέας ο σαλός! (+βίντεο):

https://www.imdleo.gr/diaf/2013/vid/Andreas_Salos/Andreas-Qv.html

- «Οι Ουρανοί διηγούνται δόξαν Θεού» και το Νεφέλωμα του Καρκίνου, επί πλέον, το ζέπεσμα... του πάπα! + νεότερα και... κβάντα: <https://www.imdleo.gr/diaf/2018/1054star.html>

www.imdleo.gr

¹¹ «Τὸ μὲν γὰρ εἰπεῖν, ὅτι τὸν κτίσαντα τὸν κόσμον τὸν τοσοῦτον καὶ οὕτω μέγαν, Θεὸν εἶναι εἰκὸς δύναμιν ἀμήχανόν τινα ἔχοντα καὶ ἀπόρρητον, σοφίας ἀνθρωπίνης λογίζεσθαι ἦν, καὶ διὰ τούτων αὐτὸν καταλαμβάνειν· νῦν δὲ οὐκέτι λογισμῶν, ἀλλὰ πίστεως δεῖ μόνης. Τὸ γὰρ εἰς τὸν σταυρωθέντα καὶ ταφέντα πιστεύειν καὶ πεπληροφορηθῆναι, ὅτι οὗτος αὐτὸς καὶ ἀνέστη καὶ ἄνω κάθηται, τοῦτο σοφίας οὐ δεῖται οὐδὲ λογισμῶν, ἀλλὰ πίστεως». Στην Α΄ προς Κορινθίους (PG 61:32).

¹² «Καὶ γὰρ οὐκ ἐπαισχύνομαι τὸ εὐαγγέλιον. Οὐδὲ ἐπειδὴ οἱ τὰ περὶ κόσμου γράψαντες πολλὰ περὶ σχημάτων γῆς διελέχθησαν, εἴτε σφαῖρά ἐστιν, εἴτε κύλινδρος, εἴτε καὶ δίσκω ἐστὶν ἐμφερῆς ἡ γῆ... οὐ παρὰ τοῦτο προαχθήσομαι ἀτιμότεραν εἰπεῖν τὴν ἡμετέραν κοσμοποιίαν, ἐπειδὴ οὐδὲν περὶ σχημάτων ὁ τοῦ Θεοῦ θεράπων Μωϋσῆς διελέχθη, οὐδὲ εἶπε δέκα καὶ ὀκτὼ μυριάδας σταδίων τὸ περίμετρον ἔχειν τῆς γῆς... Ἐπειδὴ τὰ μηδὲν πρὸς ἡμᾶς ὡς ἄχρηστα ἡμῖν ἀπεσιώπησεν· ἄρα τούτου ἔνεκεν ἀτιμότερα ἠγήσομαι τῆς μωρανθείσης σοφίας τὰ τοῦ Πνεύματος λόγια; ἢ μάλλον δοξάσω τὸν μὴ ἀπασχολήσαντα τὸν νοῦν ἡμῶν ἐπὶ τὰ μάταια, ἀλλὰ πάντα εἰς οἰκοδομὴν καὶ καταρτισμὸν τῶν ψυχῶν ἡμῶν γραφῆναι οἰκονομήσαντα;...». (Απόσπασμα από την θ΄ ομιλία).